

De meetbaarheid van geluk

Workshop olv Farnosh Forozesh, zakelijk leider van de Meevaart, <http://meevaart.nl/>

Voor bewonersinitiatieven is het de vraag hoe zij hun effect in de wijk of bij mensen persoonlijk meetbaar krijgen, zodat zij kunnen verantwoorden waarom zij het gemeenschapsgeld waard zijn of hun bestaansrecht kunnen aantonen. De huidige instrumenten zijn daar niet toereikend voor. Farnosh Forozesh zag deze uitdaging als uitgangspunt van een persoonlijke zoektocht, waarbij zij haar eigen Meevaart als studieobject nam.

Geluk als indicator van succes

Zijn persoonlijke verhalen van bezoekers, vrijwilligers en van haar zelf misschien een goed instrument? Is hun geluksgevoel een goede indicator van succes? Het antwoord op beide vragen was uiteraard ja, vonden de aanwezigen. Maar hoe meet je dan geluk? Er is geen vast instrument voor. Dus moet je op zoek naar gegevens, en die sprokkel je dan bijelkaar. Zo vond Farnosh uit de enquête van CBS over sociale samenhang en welzijn (<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/sociale-samenhang-en-welzijn>) al een behoorlijk aantal vragen geschikt om kwalitatief onderzoek naar de evaluatie van buurtinitiatieven. Deze vragen hebben voor het overgrote deel te maken met hoe de ondervraagden geluk of tevredenheid over bijvoorbeeld gezondheid, bezigheden, vrijwilligerswerk waardeerden in rapportcijfers. In de veiligheidsmonitor van het ministerie van veiligheid en justitie viel ook wat weg te halen aan gegevens <http://www.veiligheidsmonitor.nl/publicaties/rapportages>. En in het Woononderzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) staat ook een aantal relevante vragen over onder andere het contact met buurtbewoners, tevredenheid in de wijk, en inzet en vrijwilligerswerk in de buurt) <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/onderzoeken-over-bouwen-wonen-en-leefomgeving/inhoud/lopende-onderzoeken/woononderzoek-nederland-woon>.

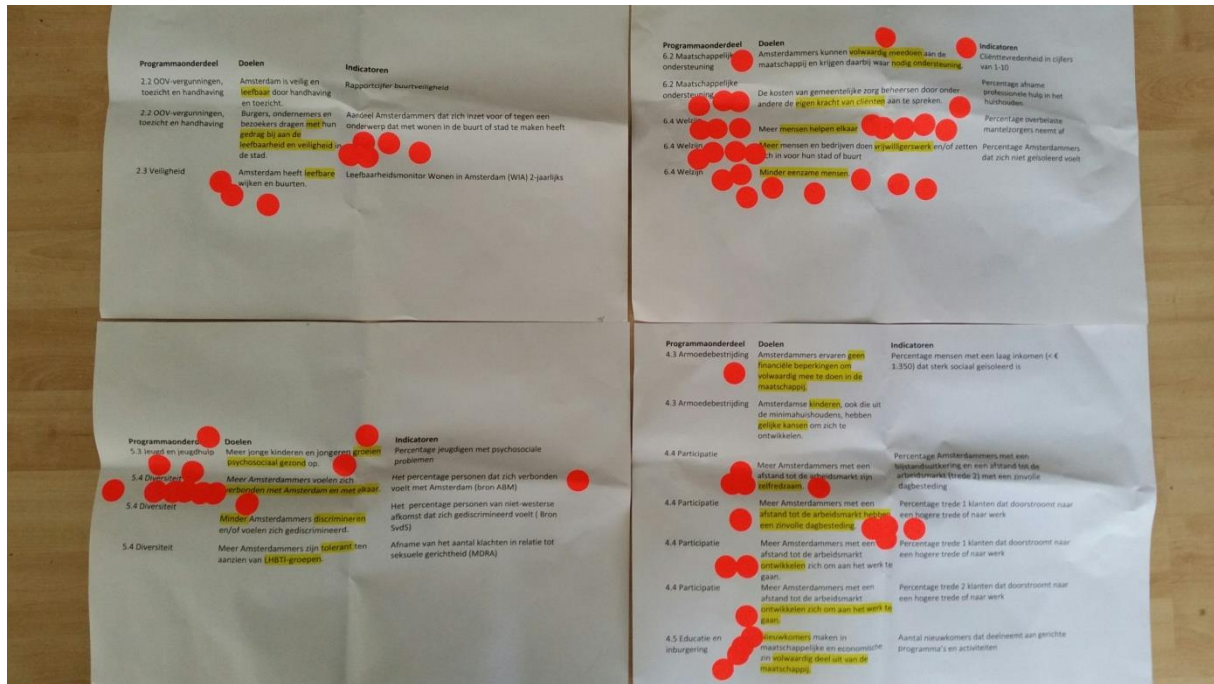
Betrokkenheid als indicatie van geluk

Daarna liet Farnosh een filmpje zien waarin 10 mensen vertellen wat de Meevaart voor hen betekent in termen van geluk, en welke veranderingen de Meevaart teweegbracht in hun persoonlijke of professionele leven. Ook Farnosh zelf gaf getuigenis van wat zij geluk noemt: je in veiligheid ontwikkelen en in staat zijn om je eigen geluk met anderen te kunnen delen.

Buurtbetrokkenheid, iets goeds doen voor anderen, is dus zo bleek wel een belangrijke indicator om je goed en gelukkig te voelen. In de periode 2001-2015 is dat gevoel in heel Amsterdam, maar vooral in Oost behoorlijk gegroeid. Kunnen we dan misschien voorzichtig concluderen dat de Meevaart daar van invloed op is geweest? De meetprofessionals uit de groep vonden dat wel een snelle conclusie. Maar het gaf wel stof tot nadenken, en de noodzaak om kennelijk op een andere manier naar effecten van interventies te kijken. Het stelt ook een behoorlijke opgave bij de gemeente zelf om bewonersinitiatieven een passende vraag te stellen naar welk effect zij sorteren. Best belangrijk ook omdat het - vrij plat gesteld - harde euro's oplevert als mensen in je wijk gelukkiger worden, dus

zouden we met zijn allen op zoek moeten gaan naar een manier waarop we geluk meetbaar krijgen. Niet iedereen was ervan overtuigd dat de gemeente dit ook zou lukken trouwens. Hoewel er zeker voorbeelden genoemd werden (waaronder de Meevaart zelf, en een initiatief in Arnhem) waar ambtenaren en bestuurders het aangedurfd hadden om het initiatief voldoende vrijheid te geven om zich te ontwikkelen en samen – soms in verwondering – te kijken naar de effecten. In elk geval, zeker de moeite waard om over door te denken!

Verhalen vertaald naar beleidsdoelstellingen

Kijkend naar het beleid van de gemeente Amsterdam als opdrachtgever, liet Farnosh de deelnemers stickers plakken bij de doelstellingen van de verschillende programma's van het Cluster Sociaal met als vraag: waar denk je dat de Meevaart aan bijdraagt? Hierbij gingen de deelnemers uit van wat zij gehoord hadden aan quotes in het filmpje. Dat leverde een hoge score op bij doelen van programma 6, Welzijn, zorg en sport en bij programma 4, Werk, inkomen en participatie. Ook, zij in mindere mate, scoort de Meevaart op programma 2 Openbare orde en veiligheid, en op programma 5 Onderwijs, jeugd en diversiteit. Dus kennelijk heeft de Meevaart als initiatief een zeer breed effect.

Tot slot

In plaats van te beschrijven wat de merites zijn van de Meevaart liet Farnosh ons in korte tijd zien hoe groot de impact van de Meevaart is, zowel voor het geluk van mensen persoonlijk als in de realisatie van beleidsdoelstellingen. En dat is natuurlijk een mooi meetinstrument dat ook andere initiatieven relatief simpel kunnen inzetten.

Met aanwezigheid van: Anna Veldkamp (gemeente Amsterdam), Annelies Gerritsen (stadsdeel Zuid), Edwin van der Molen (Arnhem), Frank van Dorp (bewoner), Melle de Jong (in de buurt van geluk,

www.indebuurtvangeluk.nl), Lizzy Eilbracht (Impact), Natasja Zak (stadsdeel Zuid), Thijs Reuten (bestuurder Stadsdeel Oost), Adam Galyasevic (gemeente Amsterdam), Michel Vogler (Crossmarx en Hallo IJburg)